

PER FOSHAUG

SANDEFJORDS ORDFØRERKJEDE

Ønske om et ordførerkjede

Etter sammenslåingen av kommunene Sandar og Sandefjord i 1968, uttrykte storkommunen Sandefjord ønske om et ordførerkjede. Da hadde ingen av kommunene ordførerkjede. Om kjedet ble det uttrykt at det skulle inneholde symboler for industri, landbruk, skipsfart og handel. Dette var de viktigste næringene i byen etter at hvalfangsten tok slutt i 1968. Dessuten skulle det ha et moderne design.

1970 – Sandefjord by 125 år

I forbindelse med jubileet gikk de tre bankene – Privatbanken i Sandefjord A/S, Sandar Sparebank og Sandefjords Sparebank - sammen om å gi den nye kommunen et ordførerkjede som gave i forbindelse med jubileet.

Det var neppe noen overraskelse at oppgaven ble gitt til sandefjordkunstneren, Gro Laheld Lundh. Hun var utdannet ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole i Oslo og hadde dessuten vært hospitant ved Kunstschule i Krefeldt i Tyskland. Hun hadde flere studiereiser til utlandet, også utenfor Europa, i tillegg til at hun i flere år hadde vært fargekonsulent ved Jotun Fabrikker. Uten sammenheng med utsmykkingsoppdraget av ordførerkjedet, ble hun samme år, i 1970, tildelt Sandefjord bys kulturpris.

Det burde heller ikke overraske noen at oppgaven å produsere kjedet, ble gitt til Axel Holmsens Sølvvarefabrikk, Sandefjord, som den gang var landets ledende spesialist på emaljering og sølvarbeider.

Det var den første ordføreren i storkommunen Sandefjord, Einar Abrahamsen, som ble overrakt kjedet 23. juni 1970, selve dagen for byjubileet.

På vegne av de tre bankene i byen har skipsreder Einar Brun overrakt ordfører Einar Abrahamsen det nye ordførerkjedet. Over vaier jubileumsflagget som også var en gave til byen på jubileumsdagen.

Ordførerkjedet

Bildet viser et kjede det er grunn til å være stolt av. Det er utført i sølv, 925/1000, og har en total vekt på 555 gram. Som man ser på bildet, består kjedet av i alt 24 deler. Det har et frontparti, og selve kjedet som er i svakt forløp. Leddene, som alle er håndlaget, er hektet sammen med brede øsken.

Fire av leddene har påmonterte relieffer med emaljebakgrunn og er plassert med to av dem på hver side. Relieffene representerer henholdsvis handel, industri, landbruk og skipsfart. Sett forfra, har vi på venstre side industri og nedenfor handel. Tilsvarende har vi på høyre side, landbruk og skipsfart.

Frontpartiet er også emaljert. Det er presset, eller stanset ut, og har motiv fra Sandefjord byvåpen. Bak på frontpartiet står det gravert: 1845-1970.

På bildet av kjedet ser vi en lenke på tvers. Når kjedet bæres, dekkes lenken av jakkeslaget, og er dermed ikke synlig. Hensikten er å holde kjedet pent på plass.

Bak på det nederste leddet på venstre side av kjedet, sett forfra, er det inngravert navn på den første ordføreren som bar kjedet, og så på de neste ledd oppover, de senere ordførere som bar kjedet. Således er det inngravert på de enkelte ledd nedenfra på venstre side:

1968 – 1971Einar Abrahamsen
1972 – 1975Sven Bilov-Olsen
1976 – 1987.....Per Odberg
1988 – 1993 / 1996 – 2003 ...Per Foshaug
1994Egil Christensen
1995Per Ramberg
2003 –Bjørn Ole Gleditsch

I 2015 ga gullsmed Hans Olaf Haakonsen en verdiangivelse av ordførerkjedet. Han anbefalte kjedet assurert for kr 200.000,-.

Ordførerkjedet er ingen gammel ordning

Tradisjonen med at en ordfører bærer et dekorativt kjede som et synlig tegn på sin autoritet når han/hun representerer kommunen, er forholdsvis ny. Oslos ordførerkjede var Norges første og ble gitt som gave av alle bystyrets partier i forbindelse med hovedstadens 900-årsjubileum i 1950.

Ordførerkjedet – et klenodium, et kunststykke, en perle? Det bør absolutt være både et klenodium og et kunststykke, og gjerne også en perle. Men først og fremst uttrykker elementene i ordførerkjedene det som skal kjennetegne den enkelte kommune. Ofte symboliserer utsmykningen av ordførerkjedet både fortid og nåtid.

